

2021 - جىلى 4 - ايدىنكە 2 - كۇنى جۇما

(باسى 18 – بەتتە)

ئۇششى تاراۋشا جاسىل شارۋاشلىقتى زور كۇشپەن دامتىۋ

ئەنەرگىيانى كوپ سارپ ەتەتنن، لاستى كوپ شىعاراتنن ئىسانداردى كوزىىزدىكىەن دا. مئىۋدى باتىل تەجەپ، تىيىندە جاسىل بۇرىلىس جاساۋ ارقىلى بەلىسەندى دامۇدى جۇزەگە اسرۇدى لىگەرلەتۋە. ئەنەرگيا ۇنەمدەۋ، ورتانى قورعاۋ، تازا ۇندىرۇ، تازا ئەنەرگيا، ەكە- لوگىيالىق ورتا، نەگىزدىك قۇرىلمىلاردىڭ دارەجەسىن زالالىسىز ۇسىرۇ، جاسىل قىزمەت وتەۋ سىياقتى كاسىيئەردى دامىتىپ، ئەنەرگيا سىستەۋىدى، سۇ ۇنەمدەۋدى توقتامەن باسقارۇ، ورتا- نىڭ لاسناۋىن ۇششىنى جاق جونگە ساۋ سىندى قىزمەت وتەۋ ۇلگىسىن جالىپلاستىرۇ. كومەر قاتارلى تۇنبا ئەنەرگىيادان تازا، جوعارى ۇنىمىدى پايدالانۇدى جەبەپ، بولات – تەمەر، مۇناي، جىمپيا، قۇرىلىس ماتەريالدارى. ت. ب كاسىيئەردى زالالىسىز قايتا قۇرۇدى ىل. گەرەلەتپ، كوپ قولدى زاتنار مەن ورتا، اللس ارلقىنى زات تاسپالىنىڭ تاس جول تاسىسا. لىنان تەمەر جول، سۇ جولى تاسپالىنا ۇسۇپن تەزەتۋە. قالا لەۋمەتتىك قاتنىاسى مەن زات داينىداپ جەتكىزۇ ۇتوكولىكتەرىن ەلەكتىرلەندىرۇدى لىگەرلەتۋە. بازاردى جەتەكشى ەتكەن جاسىل تەخنىكادا جاڭقالق اشۇ جۇيەسىن ورناتىپ، جاسىل تەخنىكادا جاڭقالق اشۇدان قامال ۇارەكتەن جۇرگىزىپ، ئۇيىندى كاسىيئەر مەن ئۇيىندى ونمەدەر بايلىغىنىڭ ونمىدىلىگىن ولشەم بوينشا جوعارىلاتۇ ارەكتەن ورىستەتۇ. جاسىل ۇنىم ۇىر تۇناس ولشەمى، كۇالاند. دىرۇى، بەلگىسى جۇيەسىن ورناتىپ، ئەنەرگيا ۇنەمدەيتىن ۇي ەلەكتىر جابدېقتارنن، جوعارى ۇنىمىدى چارىقتاندىرغىش ونمىدەرىن، سۇ ۇنەمدەۋ اسپاتپارنن جالىپلاستىرۇ مەحنايز مەن كە. مەلدەندىرۇ. جاسىل تۇرمىس ارەكتەن ئشكەرىلەي ورىستەتۇ.

تورتىشى تاراۋشا جاسىل دامۇ ساياساتى جۇيەسىن ورناتۇ

جاسىل دامۇدى زاڭ جانە ساياسات جاعىنان قاتماماسز داندىرۇدى كۇشەيتۇ. ئەنەرگيا ۇنەم. دەپ، ورتانى قورعاۋعا جانە بايلىقتان جان – جاقنى پايدالانۇعا ۇيىمىدى باجى ساياساتىن اقلارۇ. جاسىل فىنانسنى زور كۇشپەن دامىتۇ. تايبەي بايلىقتان اقلى پايدالانۇ ۇتۇزىمەن اقاۋسىزداندىرپ، تايبەي بايلىق، لاس سۇ، قوقىر – قوقسىقتى ۇىر جايلى ەتۇ، سۇ – ئەنەرگيا سىستەۋ سىندى سالالا. رىنىڭ باعا قالىپتاستىرۇ مەحنايزىمىندە جاڭقالق اشۇ جانە ونى كەمەلدەندىرۇ. جىلجىمايتىن مۇلىكتى قارجىلاندىرۇ ئىساندارنا ئەنەرگيا ۇنەمدەۋ جاعىنان تەكسەرۇ، باقلاۋ جۇرگىزىپ، ئەنەرگيا سىستە. تىن ئۇيىندى ورنىندارى باسقارۇ ۇتۇزىمى رەفورماسىن لىگەرلەتۋە. ئەنەرگيا – سۇ ونمىدىلىگىنىڭ «باشتاماشلارى بولۇ» ۇتۇزىمەن كەمەلدەندىرۇ. سۇدى مول سارپ ەتەنن كاسىپ سالالارنىڭ سۇ سىستەۋ نورماسى جونىدەگى باسقارۇدى كۇشەيتۇ. ەكولوگىيالىق وركەنىيەت سىناق رايوندارى قۇرىلىسىن تەرەڭدەتۇ. سانئىي ولكەسىنىڭ مەمەلەكت بايلىعى تىيىندەگى شارۋاشلىغىنىڭ تىيىن جاڭالاۋ جايلىق، جۇبەلى رەفورماسى سىناق رايونى قۇرىلىسى مەن ئەنەرگيا تۇگكەردىسى جايلىق رەفورماسىن تۇيىندە سىناق ەتۇدى ئشكەرىلەي لىگەرلەتۇ.

<p>ارنۇلى ستون 1۵ ورتانى قورعاۋ جانە بايلىق ۇنەمدەۋ يىنجەنەرپاسى</p>	
<p>01 اتموسفىرا بىلغانىشىن ازىپتۇ <p>850 مىلليون تونئالىق شالا وڭدەلگەن سەمەنت، 460 مىلليون تونئالىق كوكسى ۇندىردىسى قۇاتى مەن ۇتۇستى مەتال سالاستىندا 4000 تاماشمانىعا مەش قازانىن زالالىسىزداندىرۇ ۇنىدند. رىمىن جاڭقالۇدى اقلارب، 580 مىلليون تونئالىق بولات – تەمەر ۇندىردىس قۇاتىن لاس زات. تاردى وتە از شىعاراتىن ەتىپ قايتا قۇرۇدى ورنىداپ، مۇناي جىمپيا، جىمپيا ەنەرگاسىيى، سىرلاۋ، ىرلۇ – دارىمەك، قوراپتۇ، باسپاسى سىندى ئۇيىندى سالالارنن بۇلانغىش وركەنىيائىلى زاتنارن وڭاپ جاڭالاۇدى ورىستەتىپ، اتموسفىرانىڭ لاسناۋىننان ساقتانۇ – وڭاۋ ۇتۇيىندى وغىرلەرىندە كومىردىڭ بىتىراندى سىستەتلەپنۇ لىگەرلەتۇ.</p></p>	
<p>02 سۇدىڭ لاسناۋىننان ساقتانۇ – وڭاۋ جانە سۇ ەكولوگىياسىن قالىپنا كەلتىرۇ <p>ايمپاق دارەجەلى جانە ودان جوعارى دارەجەلى قالالاردىڭ قارا ساسىق سۇلى الاپىن وڭاۋدا قول جەتكىزگەن تاپىستاردى بەكەمدەپ، 363 ۇدان دارەجەلى قالانىڭ سالنىپ بىتكەن وغمىر- لەرىنىڭ 1500 بولگىندىگى قارا ساسىق سۇلى اپىتى جان – جاقنى وڭاۋدى لىگەرلەتۇ. تايچۇ، چاۋخۇ، دىيانچى، دانچىياڭگۇ سۇ قويمىالارى، مىرچاي، بايبايگىدىان، بوياڭجۇ، دۇڭخېنجىچۇ، شاعانخۇ، زۇاڭمۇخاي سىياقتى ۇتۇيىندى كول – سۇ قويمىالارنىڭ لاسناۋىننان ساقتانۇ – وڭاۋ مەن ەكولوگىياسىن قالىپنا كەلتىرۇدى كۇشەيتىپ، بۇيۇنجىچى وزمەنن، مۇلاشىي وزمەنن، ت. ب جان – جاقنى وڭاۋ سىتەرنن جۇرگىزىپ، سولئۇستىك جۇڭگو رايونى مەن باسقا دا ۇتۇ- يىندى وغمىرلەردەگى جەر استى سۇنىڭ تىم اسىرا لىنۇپنن جان – جاقنى وڭاۋ مەن ۇڭاخچى وزمىنى ساماسىنن جان – جاقنى وڭاۋدى تەزەدەتۇ.</p></p>	
<p>03 توپىراقتىڭ لاسناۋىننان ساقتانۇ – تىزگىندەۋ جانە حاۋپىسىىز پايدالانۇ <p>توپىراقتىڭ لاسناۋ ۇماعى ەداۋىر اۋىر 100 ۇداندا ۇىل شارۋاشلىغىنا پايدالانلانتن جەردى حاۋپى- سىز پايدالانۇدان ۇلگى كورسەتۇدى لىگەرلەتۇ. جىمپيا ەنەرگاسىيى، ۇتۇستى مەتال كاسىپن ۇتۇيىن ەتە وتىرىپ، توپىراقتىڭ لاسناۋىنن تۇ قاينارناتن تىزگىندەۋدىڭ 100 نىسانىن اتقارۇ.</p></p>	
<p>04 قالا – قلاشقىقتارداعى لاس سۇدى، قوقىر – قوقسىقتى ۇىر جاقنى مەۋ قۇرىلمىلارى <p>تىنغان جانە جاڭجاللاپ ساللىناتن لاس سۇ جىۋ قۇير جەلىسىن 80 مىڭ كىلومەترگە، تىنغان ارتىرىلاتىن لاس سۇدى ۇىر جاقنى مەۋ قۇاتىن كۇنىئە 20 مىلليون تەكشەممەرگە جەتكىزۇ. قوقىر – قوقسىقتى ورتەۋ قۇرىلمىلعلارى قۇرىلىسىن جەدەلدەتپ، قالالارداعى تۇرمىستىق قوقىر – قوقسىقتاردىڭ ار كۇنگى سىيىرىپ، ناسىپ اكەتلەۋ مولشەرى 300 توننادان اساتىن وغمىرلەرىندە العاشقى قوقىر – قوقسىقتى تۇگەلدەي جەرگە كومەدى سىكە اسىرىپ، تۇرمىستىق قوقىر – قوقسىقتى ورتەۋ شاعىن قۇرىلمىلعلارى قۇرىلىسىن تۇيىندە سىناق مەۋدى ورىستەتۇ.</p></p>	
<p>05 مەدەۋ جاراقسىز زاتتارى مەن قاتەرلى جاراقسىز زاتتاردى ۇىر جاقنى مەۋ جانە جاراقسىز قاتنى زانتاردان جان – جاقنى پايدالانۇ <p>مەدەۋ جاراقسىز زاتنارنن ۇىر جاقنى مەۋ قۇرىلمىلارنىداي ولقىلقتاردى تولقىتاپ، قاتەرلى جاراقسىز زاتناردىڭ حاۋىپ – قاتەردىنن ساقتانۇ – تىزگىندەۋدىڭ مەمەلەكتەنىڭ جانە وغمىرلىك 6 تەخنىكىالىق ورتالىغىن، ەرەكشە قاتەرلى زاتتاردى شوغىرلى ۇىر جاقنى مەۋدىڭ 20 وغمىرلىك ورتالىغىن قۇرۇ. قالىدىق كەن جانە ارالاس، قوسالقى كەن، كومەر تاسى، كومەر كۇلى، قۇرد- لىسى قوقىسىغىن، ت. ب ۇتۇيىن ەتە وتىرىپ، قوماقنى جاراقسىز قاتنى 100 زاتتان جان – جاقنى پايدالانۇدان ۇلگى كورسەتۇدى ورىستەتۇ.</p></p>	
<p>06 بايلىقتى ۇنەمدەپ پايدالانۇ <p>ئەنەرگيا ۇنەمدەيتىن، تومەن كومىر قىشقىل گازىن تەخنىكىالىق سالالاندىرۇدان ۇلگى كورسەتۇدىڭ ۇمىرى يىنجەنەرياسىن اقلارب، ئەنەرگىيائەك تومەن مولشەردە سارپىد مەنەنن قۇرىلىستار، كومىر قىشقىل گازىن ەك تومەن مولشەردە شىعارۇ، كومىر قىشقىل گازىن جىيىاپ پايدالانۇ جانە بەشمەتپ (CCUS) ساقتاۋ سىندى ۇمىرى ئىسانداران ۇلگى كورسەتۇدى ورىستەتۇ. 60 ۇمىرى، ورتاشا قالادا جاراقسىز، نوزعان زاتناردان اينيالىمالي پايدالانۇ جۇيەسى قۇرىلىسىن ورىستەتۇ.</p></p>	

ون ەكىشى ۇبولىم سىرتقا ەسىك اشۇدى جوعارى دەڭگەبىگە كونەلرۇدى ىىكە اسىرىپ، سەلبەسە تەڭ يىگىلىكتەنۇدىڭ جاڭا جاعادىيىن جاراتۇ

سىرتقا ەسىك اشۇدى ۇتىپتى دە زور كۆلەمدە، ۇتىپتى دە كەڭ سالادا، ۇتىپتى دە تەرەك سا. تىدا جۇرگىزۇگە تاباندى بولسى، ەلىمىزدىڭ ەرەكشە زور كۆلەمدى بازار باسپىدىمىن سۇيەنىش ەتە وتىرىپ، حالقارالىق سەلبەستىكتى جەبەپ، ۇزارا تىپىمدىلىك جاساپ، تەڭ يىگىلىكتەنۇدى جۇ- زەگە اسىرىپ، ”ۇىر بەلدەۋ، ۇىر جولىدى“ بىرگە گۈلدەندىرۇدى ورنىقتى قادامەن باياندى جەبەپ، ادامزاتتىڭ تاعدىر لاس ورتاق تۇلعاسىن بىرگە قالىپتاستىرۇدى لىگەرلەتۇ.

قىرىقىشى تاراۋ اناغۇرلىم جوعارى دەڭگەيدەگى اشىق ەكونومىكانىڭ جاڭا ئۆزۇلىسىن ورناتۇ

سىرتقا ەسىك اشۇ دەڭگەيىن جاپپاي جوعارىلاتىپ، ساۋدا مەن قارجى قوسۇدىڭ ەركىن، قولايلى بولۇپن لىگەرلەتپ، ناۋاز مەن فاككور جاعىنداى تۇرلاۋسىز ەسىك اشۇدى

جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكاسىنىڭ خالىق شارۋاشلىعى مەن لەۋمەتتىك دامۇدىڭ 14 - بەسىجىلىق پلانى

جانە 2035 - جىلعا دەپىنگى بولاشىقتى نىسانا باعدارلاماسى

ۇزدىكىسىز تەرەڭدەتىپ، ەرەجە، ۇتۇزم، باسقارۇ، ولشەم سىياقتى جاقنارداعى تۇزىمىدىك ەسىك اشۇدى ورنىقتى قادامەن كەڭەيتۇ.

ۇىرىنىشى تاراۋشا تۇزىمىدىك ەسىك اشۇدى جەدەل لىگەرلەتۇ

حالقارالىق جايلىق ەرەجەمەن ۇشتاستىرىلاتىن ۇتۇزم جۇيەسى مەن باقلاۋ – باسقارۇ ۇلگىسىن ورناتۇ. شەئەل ساۋداكەرلەرىنىڭ قارجىلاندىرۇ جونىتىن بازارعا كىرۇنەنە رۇقسات ەتۇدەن بۇرىن ولارعا ازاماتتىق ماملەلە جاساۋ جانە وعان رۇقسات تەلىملىەيتىندەر ۇتىزىمەن قوسىپ باسقارۇ ئۇتىزىمەن اقاۋسىزداندىرىپ، شەئەل قارجىسىن نەگىىزگە رۇقسات ەتۇدەگى شەكەلگەن سالالار ۇتىزىمەن ونان ارى ازايىتىپ، بازارعا كىرگەننەن كەيىنگى ازاماتتىق ماملەلە- نى تىپاناقناتىدىرىپ، ئشكى – سىرتقى قارجىلى كاسپيورنىداردىڭ ادىلدا باسكەسىن جەبەۋ. شە- كارا اتتاعان قىزمەت وتەۋ ساۋداسىنا رۇقسات تەلىملىەيتىندەر ۇتىزىمەن باسقارۇ ۇتۇزىمەن ورتا- تىپ جانە اقاۋسىزداندىرىپ، تەخنىكىالىق ساۋدانى جەبەۋ جۇيەسىن اقاۋسىزداندىرۇ. بانكە، اكتىسىا، قامسىزداندىرۇ ، كەمسىكتى ساۋدا سىياقتى فىينانس سالاسىن اشىق ۇستاۋدى ورنىق- تى قادامەن لىگەرلەتپ، ئشكى – سىرتقى كاپىتال بازارىن ۇلاستىرۇ، تۇتاشتىرۇدى تەرەڭدەتپ، شەكارا سىرتىنداى تولمىدى قارجىلاندىرۇششارا ئۇتىزىمەن اقاۋسىزداندىرۇ. خالىق اقشاسىنىڭ حال- قارالاۋىن ورنىقتى لىگەرلەتپ، بازاردىڭ جەتەكتەۋى مەن كاسپيورنىداردىڭ دەرپەس تالغام جا- ساۋىنا تاباندى بولپ، خالىق اقشاسىن ەركىن پايدالانۇدى نەگىزەتكەن ۇزارا ۇتىمىدى سەلبەسە- تىكتىڭ جاڭاشا قاتناسىن قالىپتاستىرۇ. شەكارادان كىرىپ – شىعۇ، كەدەن، شەئەل اقشاسى، باجى سىياقتى بۇنىنداردى باسقارۇ جاعىنان قىزمەت وتەۋدى كەمەلدەندىرۇ.

ەكىشى تاراۋشا سىرتقا ەسىك اشۇ ئەكشەسىنىڭ قۇنىكتىسپاسىن جوعارىلاتۇ

تۇرلى اشىق ۇستالاتىن تەكشەلەر قۇرىلىسىن ۇىر تۇناس لىگەرلەتپ، اشىق ۇستاۋ دەڭگەيى ۇتىپتى دە جوعارى، تىيجارات – ساۋدا ورتاسى ۇتىپتى دە كەمەلدى، ىقبالى ۇتىپتى دە كۇقتى ەسىك اشۇدىڭ تىڭ دەڭگەيىن جاراتۇ. ەركىن ساۋدا سىناق رايوندارنىڭ ورنالاسۇن كەمەلدەندىرىپ، ولارعا اناغۇرلىم زور رەفورماۋلا، ۇوزىن – ۇوزى باسقارۇ وقىغىن بەرىپ، ۇتول جاسامپازدىققا، شوغىرلىققا، ايرىماشلىققا يە رەفورما جونىدە نىزدەنىس جاساۋدى تە- رەڭدەتىپ، تۇتىمەدە جاڭقالق اشۇدىڭ جەستىكتەرىن ۇلگى ەتىپ بەلسەنە جالىپلاستىرۇ. حاينان ەركىن ساۋدا كەمەجايى قۇرىلىسىن ورنىقتى لىگەرلەتپ، زاتتىق ساۋدادان كەدەن سا- لىغىن ەلماۋدى، قىزمەت وتەۋ ساۋداسىنا كىرۇگە رۇقسات ەتۇمەن بىرگە، تىيجارات جۇرگىز- ۇشە دە رۇقسات ەتۇدى باعدار تەكەن ساۋدانى ەركىندەستىرۇدى، قولايلىلاندىرۇدى لىكە- رلەتپ، بازارعا كىرۇ رۇقساتىن بارنىشا جەڭىلدەتىپ، قارجى قوسۇ جوىنىدەگى تەكسەرىپ بەكىتۇدى بارنىشا قىقشامداستىرۇ ۇتۇزىمەن جاپپاي اقلاربپ، شەكارا اتتاعان اكتىسىا، قارجى قوسۇ، قارجى قۇراۋ رەفورماسىن تۇيىندە سىناق مەۋ مەن ساندى مالمەتتەردى شەكارا اتتاپ جەتكىزۇ حاۋىپسىزدىكىن باسقارۇدى تۇيىندە سىناق ەتۇدى ورىستەتىپ، دارىندىلار، شەكارا- دان كىرىپ – شىعۇ، تاسپمال سىندى اناغۇرلىم اشىق ساياساتتاردى اقلاربپ، حاينان ەركىن ساۋدا كەمەجايى زاڭىن جاساپ جانە جارىلاپ، جۇڭگوشا ەركىن ساۋدا كەمەجايى جونىدەگى ساياسات پەن ۇتۇزم جۇيەسىن العاشقى ادېمدا ورناتۇ. مەمەلەكتە دارەجەلى جاڭا رايوندار مەن اشۇ رايوندارىندا جاڭقالق اشىپ جانە دارەجەسىن جوعارىلاتىپ، چاپلىلىق قورعمالى باجى رايوندارىن جوعارى دەڭگەيدە اشىق ۇستاۋدى جەدەلدەتپ، شەكاراداعى ۇتۇيىندى اشۇ، اشىق ۇستاۋ سىناق رايوندارنىڭ، شەكارالىق ەكونومىكىالىق سەلبەستىك رايوندارنىڭ، شەكارا اتتاعان ەكونومىكىالىق سەلبەستىك رايوندارنىڭ قۇنىكتىسپاسىن كەمەلدەندىرىپ، نېغىشانىڭ، گۇيجوۋدىڭ، جياڭشىيدىڭ ئشكى قۇرلىقتىق اشىق ەكونومىكىالىق سىناق رايونىن قۇرۇنا قولداۋ كورسەتۇ.

ۇششى تاراۋشا وغمىرلىك ەسىك اشۇ جۇلگەسىن جاقساتۇ

جەرەدىڭ سالىستىرمالى باسپىدېقتارنن تىپاناق ەتە وتىرىپ، سىرتقا ەسىك اشۇدى كەڭەيتە تۇسۇگە دەم بەرىپ، وغمىرلەر ارا ەسىك اشۇ مەن ۇزارا ساپىكەسۇپن كۇشەيتىپ، قۇرلىق پەن تەڭىز، ەل ۇشى مەن حالقارقا بايالىنىسقان، شىغىس پەن باتىس ەكى جاق ۇب- رىن – ۇبرى جەبەيتىن ەسىك اشۇ جۇيەسىن ورناتۇ. شىغىس بولىكتەگى تەڭىز جاعالاۋى را- يوندارى مەن ەسىكتى اشىق ۇستاۋداعى ەرەكشە ۇمىرى جانە ەرەكشە ۇلكەن قالالادىڭ جە- تەكشى ورنىن بەكەمدەپ، جوعارى دەڭگەيدەگى جان – جاقنى ەسىك اشۇدى لىدېمەن لىگە- رلەتۇ. ورتا، باتىس بولىك پەن شىغىس – سولئۇستىك وغمىرلەردىڭ ەسىكتى اشىق ۇستاۋ قا- دامىن تەزدەتىپ، ئشكى – سىرتقى شارۋاشلىقتىڭ ۇسۇپن ۇلاستىرۇعا قولداۋ بەرىپ، ەلمە- دىك ماڭىزدى مانەرلەۋ – جاساۋ بازارلارى مەن تىلك ارتۇ ۇبەگىن جەتىلدىرىپ، ئشكى قۇرلىق وغمىرلەرىندە مەمەلەكتەتنىڭ 1 – دارەجەلى وتكەلدەردى جاڭادان اشۇ جونىدە كەڭەس جۇرگە- زىپ، ئشكى قۇرلىقتاعى وغمىرلەردىڭ ەسىكتى اشىق ۇستاۋدىڭ لىدىڭعى شەبى بولۇپنا دەم بەرۇ. شەكارا بويلارىن گۈلدەندىرۇدى جانە ەسىكتى اشىق ۇستاۋىن جوعارى ساپالى دامىتۇ- دى لىگەرلەلتەپ، شەكارالىق ساۋدانى جاڭقالق اشا دامىتۇدى جەدەلدەتپ، ئۇيىندى وتكەل- دەمر مەن شەكاراداعى قالالاردىڭ ەل ۇشى مەن حالقارانى بايالىنستىرۇداعى رولىن اناغۇرلىم ويداعىمداي ساۋلەلدەندىرۇ. كۇڭشىيدى شىغىس وڭئۇستىك ازيا وداعىنا ەسىك اشۇ مەن سەلبەسە- تىك جاساۋداعى تىڭ ۇرمىس ەتىپ اشۇعا، بۇنىنادى وڭئۇستىك ازىباعا، شىغىس وڭئۇستىك از- ياعا جانە ېندى مۇحىت اينالاسىنداعى رايوندارعا ەسىك اشۇداعى ىقبالى بار ورتالىق ەتىپ قۇرۇعا قولداۋ كورسەتۇ.

تورتىشى تاراۋشا اشىق، حاۋپىسىزدىكتى قاتماماسز داندىرۇ جۇيەسىن اقاۋسىزداندىرۇ

اناغۇرلىم جوعارى دەڭگەيدەگى ەسىك اشۇمەن ساپىكەسەتنن باقلاۋ – باسقارۇ جانە حاۋىپ – قاتەردەن ساقتانۇ – تىزگىندەۋ جۇيەسىن ورناتۇ. شارۋاشلىقتى زىيانعا ۇشىراۋدان ساقتاندىرۇ جۇيەسىن اقاۋسىزداندىرىپ، ساۋدالىق ئەڭشەۋىگە كومەك ېدەرۇ، ساۋدالىق كومەك ېەرۇ سىياقتى ساپاماتتىق قۇراللاردى مولايىتىپ، ەكونومىكا – ساۋدا قاقتىغىسىنا ۇبلەسىمدى توتەپ بەرۇ. شەئەل ساۋداكەرلەرىنىڭ قارجى قوسۇپنا مەمەلەكتە حاۋپىسىزدىگى تۇرغىسىنان تەكسەرۇ جۇرگىزۇ، مونوپولىيالۇعا قارىسى تۇرۇ تۇرغىسىنان تەكسەرۇ جۇرگىزۇ جانە مەملە- كەت تەخنىكاسى حاۋپىسىزدىگىنن ۇتىزم بوينشا باسقارۇ، سەنمىسىز تۇعالىق ۇتىزىمەن بەرۇ سىياقتى تۇتىمەدەردى اقاۋسىزداندىرۇ. ماڭىزدى بايلىق پەن ونمىدەرەدىڭ ەلمەدىك ۇسىمن تىزبەدىكى حاۋىپ – قاتەرى ساقىتىق جۇيەسىن ورناتىپ، حالقارالىق ۇسىمن تىزبەگى قاتماملە- سىنوزداندىرۇ سەلبەستىگىن كۇشەيتۇ. حالقارالىق كىرىس – شىغىس جونىدەگى باقلاۋ – ول- شەۋدى كۇشەيتىپ، حالقارالىق كىرىس – شىغىسىنىڭ نەگىزىننەن تەپە – تەڭ بولۇى مەن شەئەل اقشاسى قورىنىڭ نەگىزىنەن ورنىقتى بولۇپن ساقتاۋ. سىرتقا باغىتالغان مال – مۇلىك قازىنى جونىدەگى باقلاۋ – تەكسەرۇدى كۇشەيتىپ، شەئەل قازىرنىڭ نۇتاس بارىسىن باقلاۋ – باسقارۇ جۇيەسىن ورناتۇ جانە اقاۋسىزداندىرۇ. شەئەلدە قارجى قوسۇدى تۇرگە، دارەجەگە ۇبولپ باقلاۋ – باسقارۇ جۇيەسىن كەمەلدەندىرۇ. شەئەلدەگى مۇددەنى قورعاۋ جانە حاۋىپ – قاتەردەن ساقناتىدىرۇ، ساقتانۇ جۇيەسىن ورناتۇ. شەئەلدە تۇراتىن دىپلومايتا- لىق قۇرىلمىلاردىڭ نەگىزدىك قۇرىلمىلارىن قاتماماسز داندىرۇ قۇاتىن جاقسارتىپ جانە دارە- جەسىن جوعارىلاتىپ، كونسۇلدىق قورعاۋ قىزمەتى ۇتۇزىلىس – مەحنايزىمە كەمەلدەندىرىپ، شەئەلدەگى جۇڭگو ازاماتتارىنىڭ، قۇرىلمىدارنىڭ حاۋپىسىزدىگى مەن ورنىدى ۇقىق – مۇد- دەسىن قورعاۋ.

قىرىق ۇىرىنىشى تاراۋ ”ۇىر بەلدەۋ، ۇىر جولىدى“ جوعارى ساپالى دامىتۇعا قوزغالۇشلىق مەۋ جانە بىرلىكتە گۈلدەندىرۇ

بىرگە كەڭەسۇ، بىرگە قۇرۇ، تەڭ يىگىلىكتەنۇ پرىنسىپىنە تاباندى بولپ، جاسىل، اشىق، پاك بولۇ ۇستاىمىن ۇستاپىن، ئاقنى سەلبەستىكتى تەرەڭدەتىپ، حاۋپىسىزدىكتى قاتماماسىز- داندىرۇدى كۇشەيتىپ، بىرگە دامۇدى جەبەۋ.

ۇىرىنىشى تاراۋشا دامۇ سىرتائەگىياسى مەن ساياساتىتى ساپىكەستىرۇدى كۇشەيتۇ

سىرتائەگىيائى، پلاندى، مەحنايزىمدى ساپىكەستىرۇدى لىگەرلەتپ، ساپياساتىتى، ەرەجەنى، ولشەمدى ۇشتاستىرۇدى كۇشەيتۇ. ساپىكەستىرۇ تاسلىنىدە جاڭقالق اشىپ، قول قويىلغان حۇ-

جاتناردىڭ ناقتىلى تىپاناقناتۇن جەبەپ، ۇتىپتى دە كوپتەگەن مەمەلەكتەتەر مەن قارجى قوسۇدى قورعاۋ جونىدەگى كەلسىمگە، قوس قايات باجى ۇدان ساقتانۇ جوىنىدەگى كەلە- سىمگە قول قويسۇ سىياقتىلاردى جەبەپ، كەدەن، باجى، باقلاۋ – باسقارۇ جاقنارنىداى سەلبەستىكتى كۇشەيتىپ، اناغۇرلىم جوعارى دەڭگەيدەگى كەدەندى ۇىر تۇلعالاندىرۇدى ىل. گەرەلەتۇ. ەرەجەنى ساپىكەستىرۇ سالاسىن كەڭەيتىپ، قارجى قۇراۋ، ساۋدا، ئەنەرگيا، سىغىرلى نىفۇرماتىسىا، ۇىل شارۋاشلىغى سىياقتى سالالارداعى ەرەجەلەردى ساپىكەستىرۇ جاعىنداى سەلبەستىكتى كۇشەيتۇ. ”ۇىر بەلدەۋ، ۇىر جولىدى“ بىرلىكتە گۈلدەندىرۇ دارپتەمەسىن وغمىرلىك جانە حالقارالىق دامۇدىڭ كۇن تارتىبىمەن ۇنىمىدى ساپىكەستىرۇدى، ونمىدىلىگىن سەلبەسە ارتتىرۇدى جەبەۋ.

ەكىشى تاراۋشا نەگىزدىك قۇرىلمىلاردى ۇزارا ۇلاستىرۇ، تۇتاستىرۇدى لىگەرلەتۇ

قۇرلىقتى، تەڭرىدى، كەڭىستىكى، يىتتەنەنتى ئورتىتى ۇىر تۇلعالاندىرىپ ۇزارا ۇلاستىرۇ، تۇتاستىرۇدى لىگەرلەتپ، ”لتى ۇدالىز، لتى جول، كوپ ەل، كوپ كەمەجاي“ قۇرىلىسىن نەگىزگى جۇلگە ەتىپ، جاڭا ازىيا – ەۋروپا ۇلى قۇرلىق كوپىرى سىندى ەكونومىكا ۇدالىزىن قۇرۇدى جەتەكشى، جۇڭگو – ەۋروپا كەزەكشى پويىزى، قۇرلىق – تەڭىز جاڭا ارناسى سىندى ۇلكەن ارنا مەن نىفۇرماتسىالىق قارىقىندى جولدى جۇلگە، تەمەر جول، كەمەجاي، قۇير توراى قاتارلىلاردى تىپاناق تەكتەن ۇزارا ۇلاستىرۇ، تۇتاستىرۇ توراىن قۇرىپ، حالقا- رالىق قۇرلىق، تەڭىز ساۋداسىنىڭ جاڭا ارناسىن قالىپتاستىرۇ. نازاردى ماڭىزدى جولدار مەن ماڭىزدى قالالارعا شوغىرلاندىرىپ، كەلەلى سەلبەستىك نىساندارى قۇرىلىسىن تارتىپپەن لىگە- رلەتپ، جوعارى ساپالى، باياندى، حاۋىپ – قاتەرگە توتەپ بەرەتنن، باعاسى ۇيلەسىمدى، سىيىمدى دا ۇتىمىدى بولۇ نىساناسىن نىسان قۇرىلىسىنىڭ نۇتاس بارىسىنا تومىستىرۇ. جۇڭگو – ەۋروپا كەزەكشى پويىزەردىنىڭ قاتىناش ساپاسىن جوعارىلاتىپ، حالقارالىق قۇرلىقتىق تاسە- مال ساۋداسى جونىدەگى ەرەجەنى جاساۋدى جەدەلدەتۇ. ”جىبەك جولى تەڭىز تاسپىالى“ ماركانسىنىڭ نىقبالى ۇلعايتۇ. فۇجياندى، شىنجياڭدى ”ۇىر بەلدەۋ، ۇىر جولىدىڭ“ وزەكشى ۇغمىرى ەتىپ قۇرۇدى لىگەرلەتۇ. ”ۇىر بەلدەۋ، ۇىر جولىدىڭ“ كەڭىستىك نىفۇرماتىسىا ۇدالىزى قۇرىلىسىن لىگەرلەتۇ. ”اۋە جىبەك جولىن“ اشۇ.

ۇششى تاراۋشا ەكونومىكا – ساۋدا، قارجى قوسۇ جاعىنداى ناقى ۇس سىتەۋ سەلبەسىتە

گىن تەرەڭدەتۇ

”ۇىر بەلدەۋ، ۇىر جولىدى“ بىرگە گۈلدەندىرەتن مەمەلەكتەتەر مەن ساۋدا، قارجى قوسۇ جاعىنان سەلبەستىك جاساۋدى ساپالاندىدىرۇ مەن دارەجەسىن جوعارىلاتۇدى لىگەرلەلە- تىپ، جىبەك جولى ەلەكتروندى ساۋداسىن بەلسەنە دامىتۇ. ۇندىردىس قۇاتى جاعىنداى حالە- قارالىق سەلبەستىكتى تەرەڭدەتىپ، ۇششىنى جاقپەن بولغان بازار سەلبەستىگىن كەڭەيتىپ، ۇزارا تىپىمدىلك جەتكىزەتنن، تەڭ يىگىلكىتەنەتنن شارۋاشلىق تىزبەگى مەن ۇسىنم تىزبەگى جاعىنداى سەلبەستىك جۇيەسىن ورناتىپ، قوس باغىتى ساۋدا مەن قارجى قوسۇدى ۇلعايتۇ. كاسپيورنىداردى نەگىزگى تۇلعا، بازاردى جەتەكشى ەتۇگە تاباندى بولپ، حالقارالىق دادىدى مەن قارىز قاينارۇدى ۇزارتۇ جونىدەگى پرىنسىپتەرگە بويسۇنىپ، كوپ نەگىزدى قارجى قوسۇ، قارجى قۇراۋ جۇيەسىن اقاۋسىزداندىرۇ. قارجى قۇراۋ سەلبەستىگى جۇلگەسىندە جاڭقالق اشىپ، ”ۇىر بەلدەۋ، ۇىر جولىدى“ بىرگە گۈلدەندىرۇگە باغىتالغان ارنالۇى قارىز، جىبەك جولى قورى قاتارلىلاردىڭ رولىن سا